

**Професійний стандарт
„Оглядач-ремонтник вагонів”**

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Технічний огляд та безвідчипний ремонт вагонів на пунктах технічного обслуговування, що розміщуються на проміжних станціях магістрального залізничного транспорту і під'їзних коліях промислових підприємств.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 „Класифікація видів економічної діяльності”)

Секція Н	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	Розділ 52	Складське господарство та допоміжна діяльність у сфері транспорту	Група 52.2	Допоміжна діяльність у сфері транспорту
				Клас 52.21	Допоміжне обслуговування наземного транспорту

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Розділ	Клас	Підклас
7	723	7233
Кваліфіковані працівники з інструментом	Механіки та монтажники механічного устаткування	Механіки та монтажники сільськогосподарських та промислових машин

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Оглядач-ремонтник вагонів 7233.

1.5. Професійна кваліфікація

Оглядач-ремонтник вагонів 3 розряду – трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е.

Оглядач-ремонтник вагонів 4 розряду – трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е.

Оглядач-ремонтник вагонів 5 розряду – трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е.

Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення зазначені у п. 5.

1.6. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації):

Працює під керівництвом бригадира, майстра / старшого майстра, начальника служби, начальника зміни.

1.7. Умови праці

Тривалість робочого часу та відпочинку – згідно з чинним законодавством, графіками роботи та відпочинку, правилами внутрішнього трудового розпорядку, колективним договором.

Відпустки надаються згідно з чинним законодавством, колективним договором, графіками надання відпусток за результатами атестації робочого місця за умовами праці.

Робота пов'язана зі шкідливими та важкими умовами праці. Пільги та компенсації встановлюються відповідно до чинного законодавства.

1.8. Засоби індивідуального захисту

Працівникам видаються безоплатно за встановленими галузевими нормами спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту, а також мийні та знешкоджувальні засоби.

На час виконання певних робіт, для яких не передбачені ЗІЗ згідно норм, видаються чергові ЗІЗ колективного (безособового) користування, що передаються однією зміною іншій.

1.9. Умови допуску до роботи за професією

Стать: чоловіча, жіноча.

Вік: 18 років і старше.

Повна загальна середня освіта та одержання професії безпосередньо на виробництві або професійна (професійно-технічна) освіта.

Наявність медичної довідки про проходження попереднього (періодичного) медичного огляду з висновком медичної комісії про придатність до роботи за професією „Оглядач-ремонтник вагонів”.

Проходження навчання та спеціального навчання з питань охорони праці, пожежної безпеки, електробезпеки.

Проходження вступного та первинного інструктажу з охорони праці. Після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом кваліфікованих працівників пройти стажування протягом не менше 2-15 змін або дублювання протягом не менше шести змін.

Наявність посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці.

Кваліфікаційний іспит або тестування.

Психофізіологічні особливості:

уважність;
пам'ять зорова та слухова;
фізична сила і витривалість;
стійкість до монотонної діяльності;
стресостійкість;
ефективна комунікація;
орієнтація на результат.

1.10. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня НРК

Свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією „Оглядач-ремонтник вагонів” з додатками до свідоцтва про присвоєння кваліфікації „Оглядач-ремонтник вагонів”,
3-4 кваліфікаційні розряди за професією „Оглядач-ремонтник вагонів” – 2 рівень НРК,
5 кваліфікаційний розряд за професією „Оглядач-ремонтник вагонів” – 3 рівень НРК.

2. Навчання та професійний розвиток

Професійне навчання працівників здійснюється у закладах освіти, навчальних центрах або в структурних підрозділах підприємства за різними формами навчання за такими видами: підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації, обов'язкове без підвищення групи кваліфікації.

2.1. Первинна професійна підготовка (назва кваліфікації)

Первина професійна підготовка, професійно-технічне навчання за професією „Оглядач-ремонтник вагонів” 3 розряду – наявність повної або базової загально-середньої освіти.

2.2. Перепідготовка (назва кваліфікації)

Перепідготовка за професією „Оглядач-ремонтник вагонів” 3-4 розряду проводиться за наявності професійної (професійно-технічної) освіти або професійно-технічного навчання на виробництві або передвищої освіти або вищої освіти.

2.3. Підвищення кваліфікації з присвоєнням нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Оглядач-ремонтник вагонів” 4 розряду. Практичний досвід роботи оглядачем-ремонтником вагонів 3 розряду не менше 1 року.

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Оглядач-ремонтник вагонів” 5 розряду. Практичний досвід роботи оглядачем-ремонтником вагонів 4 розряду не менше 1 року.

2.4. Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Обов'язкове підвищення кваліфікації в рамках професії без підвищення групи кваліфікації з періодичністю 1 раз у 5 років.

2.5. Спеціальне, спеціалізоване навчання оглядача-ремонтника вагонів

Періодичне підвищення кваліфікації згідно потреб та відповідно до змін у законодавстві.

Періодичне навчання і перевірка знань з:

охорони праці, пожежної безпеки, виробничої санітарії, прийомам та способам надання домедичної жопомоги потерпілим;

електробезпеки;

навчання на допуск до робіт, що безпосередньо виконуються при обслуговуванні залізничного транспорту, електротранспорту, рухомого складу;

за професією стропальник (за потреби);

правил охорони праці під час виконання робіт на висоті.

3. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

Кодекс законів про працю України.

Закон України про охорону праці та інші нормативні документи.

Закон України „Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”.

НПАОП 0.00-4.12-05, Типове положення про навчання з питань охорони праці

Положення щодо застосування нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки в металургійній промисловості та залізородних гірничо-збагачувальних комбінатах.

Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників.

Інструкції з охорони праці і пожежної безпеки.

Правила технічної експлуатації залізничного транспорту на промислових підприємствах України.

Правила безпеки на залізничному транспорті підприємств системи Мінчормету СРСР.

Правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями.

Відомчі і корпоративні накази і інструкції з техніки безпеки, охорони праці промислової безпеки та пожежної безпеки.

Керівництва з експлуатації устаткування.

Правила, що регулюють відповідну професійну діяльності затверджені в установленому порядку:

Робоча інструкція оглядача-ремонтника вагонів.

Правила внутрішнього трудового розпорядку.

Колективний договір.

Стандарти, стандартні положення та інші нормативні документи, що забезпечують відповідний вид трудової діяльності.

Технологічні інструкції, технологічні завдання і вказівки.

Інструкції з охорони праці для професії „Оглядач-ремонтник вагонів”.

Правила технічної експлуатації залізничного транспорту на промислових підприємствах України.

Книга нарядів.

Журнал приймання-здавання зміни.

Посвідчення не нижче 1 групи по електробезпеці.

Посвідчення про періодичну перевірку знань з питань охорони праці та інших інструкцій, що регламентують роботу.

Оформлений належним чином наряд-допуск (НД-90).

4. Загальні компетентності

1. Знання професійної лексики.
2. Здатність відповідально ставитись до професійної діяльності.
3. Здатність працювати в команді.
4. Дотримання професійної етики.
5. Запобігання конфліктних ситуацій.
6. Уміти приймати, організовувати і здавати робоче місце, планувати трудову діяльність, оцінювати результати власної діяльності.
7. Знати і уміти використовувати технологічне устаткування на робочому місці.
8. Уміти користуватися складним контрольно-вимірювальним інструментом.
9. Уміти організовувати безпечну роботу з устаткуванням, механізмами і інструментом.
10. Знати основи електротехніки.
11. Дотримуватися вимог посадових (робочих) інструкцій (чи інших документів, які регламентують функціональні обов'язки).
12. Знати правила охорони праці, пожежної, екологічної, промислової безпеки.
13. Знати план локалізації та ліквідації аварійних ситуацій та аварій.

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення

Умовне позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовне позначення
А	Початок виконання робіт	Здатність ознайомлюватись зі змінним завданням;	А1
		Здатність ознайомлюватись із записами в журналі прийому-здачі зміни;	А2

		Здатність проводити огляд технічного стану обладнання і інструменту;	A3
		Здатність проводити підготовку робочого місця, обладнання і інструментів до виконання робіт;	A4
		Здатність проводити заповнення журналів встановленої форми.	A5
Б	Технічне обслуговування та ремонт вагонів	Здатність виконувати закріплення рухомого складу від мимовільного руху;	Б1
		Здатність виконувати огороження рухомого складу для проведення ремонту;	Б2
		Здатність проводити технічний огляд з пролазкою;	Б3
		Здатність проводити заходи з очищення кузова вагонів від залишок попереднього вантажу і сторонніх предметів;	Б4
		Здатність проводити визначення стану вагонів;	Б5
		Здатність проводити безвідчипний ремонт вагонів (виявлення та усунення несправностей);	Б6
		Здатність проводити огляд ходової частини;	Б7
		Здатність проводити ущільнення кузова оброблювальним матеріалом;	Б8
		Здатність проводити закриття люків і дверей при необхідності зав'язування замків проволокою;	Б9
		Здатність проводити ведення технічної документації.	Б10
В	Завершення робіт	Здатність виконувати прибирання просипу в зоні обслуговування вагонів;	В1
		Здатність виконувати очищення вагових платформ від пилу та просипу з використанням стислого повітря;	В2

		Здатність проводити прибирання шляхів і поміж шляхових ділянок обслуговування вагонів від сміття і сторонніх предметів;	B3
		Здатність виконувати ознайомлення змінника з умовами, в яких проходила робота, а також про всі недоліки і порушення, виявлені протягом зміни;	B4
		Здатність виконувати прибирання інструмента;	B5
		Здатність виконувати ведення журналу прийому-здачі зміни.	B6
Г	Дотримання норм і правил з охорони праці та промислової безпеки	Здатність забезпечувати особисту безпеку та здоров'я, безпеку та здоров'я оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час знаходження на території підприємства;	Г1
		Здатність забезпечувати дотримання заходів пожежної безпеки і правил поведінки у разі аварії;	Г2
		Здатність забезпечувати дотримання правил і норм електробезпеки;	Г3
		Здатність забезпечувати дотримання встановленого протипожежного режиму на об'єкті;	Г4
		Здатність забезпечувати дотримання законодавчих та внутрішньо корпоративних стандартів та положень що до охорони праці та промислової безпеки;	Г5
		Здатність забезпечувати дотримання вимог нарядної системи та правил внутрішнього трудового розпорядку;	Г6

		Здатність забезпечувати дотримання вимог нормативно-правових актів з охорони праці, правил поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використання, утримання, зберігання засобів колективного та індивідуального захисту.	Г7
Д	Надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Здатність проводити визначення характеру ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю постраждалих при нещасних випадках;	Д1
		Здатність забезпечувати надання першої домедичної допомоги постраждалим від нещасних випадків, від гострих захворювань та під час аварій;	Д2
		Здатність забезпечувати транспортування постраждалих до місця надання першої медичної допомоги.	Д3
Е	Дотримання правил і норм екологічної безпеки	Здатність забезпечувати вивчення та дотримання вимог, правил та норм екологічної безпеки;	Е1
		Здатність забезпечувати збір усіх відходів, що утворилися роздільно по видах в тару відповідного призначення;	Е2
		Здатність виконувати ліквідацію наслідків розливу нафтопродуктів.	Е3

6. Опис трудових функцій

Трудові функції	Професійні компетентності	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструменти)	Знання	Уміння та навички

А. Початок виконання робіт	A1 A2 A3 A4 A5	Книга видачі нарядів; журнал приймання-здавання змін; вузли і механізми вагонів (механічне і пневматичне устаткування; деталі рами і кузова; візки вагонів; автотягарні пристрої; гальма і важільні передачі; буксові вузли з підшипниками кочення і ковзання; редуктор-карданні приводи; прибори опалення; поручні, огорожі, драбини, підніжки, стояки); слюсарні інструменти; сигнальне приладдя; рукав обдування; контрольно-вимірювальні прилади; гальмівні черевики; кувалда, молоток, лом, лопата, скребок; ганчір'я; переносне аварійне освітлення або ліхтар.	3.1. Порядок прийому і здачі зміни; 3.2. Будову, принцип роботи і призначення закріпленого обладнання; 3.3. Конструктивні особливості, призначення та взаємодію вузлів вагона; 3.4. Технічні умови. 3.5. Правила технічної експлуатації, інструкцію з технічного обслуговування рухомого складу; 3.6. Правила безпеки експлуатації інструментів і пристосувань; 3.7. Інструкції по експлуатації і технічному обслуговуванню обладнання; 3.8. Ознаки несправності обладнання; 3.9. Причини зносу та поломок устаткування.	У.1. Перевіряти працездатність устаткування; У.2. Користуватися слюсарним інструментом; У.3. Проводити огляд та перевірку працездатності обладнання, виявляти несправності в системах і механізмах вагонів; У.4. Контролювати надійність кріплень та захисних огорожень на робочому місці; У.5. Оформляти технічну документацію.

Б. Технічне обслуговуван ня та ремонт вагонів	Б1 Б2 Б3 Б4 Б5 Б6 Б7 Б8 Б9 Б10	Журнал приймання- здавання змін; рухомий склад; вагові платформи; з. шляхи, станції; вузли і механізми вагонів (механічне і пневматичне устаткування; деталі рами і кузова; візки вагонів; автозчепні пристрої; гальма і важільні передачі; буксові вузли з підшипниками кочення і ковзання; редуктор- карданні приводи; прибори опалення; поручні, огорожі, драбини, підніжки, стояки); слюсарні інструменти; сигнальне приладдя; рукав обдування; контрольно- вимірювальні прилади; гальмівні черевики; кувалда, молоток, лом, лопата, скребок; ганчір'я; переносне аварійне освітлення або ліхтар.	3.1. Будову вагонів; 3.2. Конструктивні особливості, призначення та взаємодію вузлів об'єктів рухомого складу, що ремонтує; 3.3. Технічні умови на ремонт рухомого складу; 3.4. Правила технічної експлуатації, інструкцію з технічного обслуговування рухомого складу; 3.5. Правила і порядок монтажу, демонтажу, переміщення, підготовки до роботи та установки обладнання; 3.6. Ознаки несправності обладнання; 3.7. Правила безпеки експлуатації і інструментів і присосувачів; 3.8. Інструкції по експлуатації і технічному обслуговуванню обладнання; 3.9. Види несправності в роботі устаткування і методи їх визначення; 3.10. Причини	У.1. Закріплювати рухомий склад від самовільного руху; У.2. Огороджувати рухомий склад під час ремонту; У.3. Користуватися слюсарним інструментом; У.4. Проводити огляд та перевірку працездатності обладнання, виявляти несправності в системах і механізмах рухомого складу; У.5. Контролювати надійність кріплень та захисних огорожень на робочому місці; У.6. Проводити чистку обладнання, вузлів і механізмів; У.7. Здійснювати технічний огляд з пролазкою: для виявлення та усунення несправностей, та безвідчипний ремонт кузовів, відповідальних вузлів рами, ходових частин, автозчепних пристроїв, гальм та важільних передач з авторегуляторами,

В. Завершення робіт	В1 В2 В3 В4 В5 В6	Рухомий склад; вагові платформи; з. шляхи, станції; журнал прийому-здачі зміни; слюсарні інструменти; сигнальне приладдя; рукав обдування; контрольно-вимірювальні прилади; гальмівні черевики; кувалда, молоток, лом, лопата, скребок; ганчір'я; переносне аварійне освітлення або ліхтар.	3.1. Порядок прийому-здачі зміни; 3.2. Будову, принцип роботи і призначення закріпленого обладнання; 3.3. Конструктивні особливості, призначення та взаємодію вузлів вагона; 3.4. Технічні умови; 3.5. Правила технічної експлуатації, інструкцію з технічного обслуговування рухомого складу; 3.5. Ознаки несправності обладнання; 3.6. Правила безпеки експлуатації інструментів і пристосувань; 3.7. Інструкції по експлуатації і технічному обслуговуванню обладнання; 3.8. Види несправності в роботі устаткування і методи їх визначення; 3.9. Причини зносу та поломок устаткування.	У.1. Перевіряти працездатність устаткування; У.2. Користуватися слюсарним інструментом; У.3. Проводити огляд та перевірку працездатності обладнання, виявляти несправності в системах і механізмах вагонів; У.4. Контролювати надійність кріплень та захисних огорожень на робочому місці; У.5. Вести облік несправних вагонів; У.6. Проводити прибирання і підтримання порядку на робочому місці; У.7. Оформляти технічну документацію.

Г. Дотримання норм і правил з охорони праці та промислової безпеки	Г1 Г2 Г3 Г4 Г5 Г6 Г7	Засоби індивідуального захисту; засоби колективного захисту; засоби пожежогасіння.	3.1. Політику та цілі підприємства в галузі охорони праці; 3.2. Інструкцію з охорони праці для оглядача-ремонтника вагонів; 3.3. Закон України „Про охорону праці”; 3.4. Вимоги безпеки, що пред’являються до оглядача ремонтника вагонів (загальні вимоги, вимоги безпеки перед початком робіт, під час виконання робіт та під час завершення роботи, основні небезпечні та шкідливі промислові фактори, безпечна організація роботи та утримання робочого місця); 3.5. Вимоги щодо застосування, утримання та зберігання спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту; 3.6. Заходи електробезпеки. 3.7. Заходи пожежної безпеки; 3.8. Позиції плану	У.1. Виконувати вимоги нормативних актів з охорони праці, правила поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва; У.2. Використовувати засоби колективного та індивідуального захисту; У.3. Діяти в аварійних ситуаціях згідно „Плану ліквідації аварій”; У.4. Використовувати первинні засоби пожежогасіння; У.5. Проводити роботи згідно з технологічними картами; У.6. Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та видами робіт; У.7. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку; У.8. Виконувати положення Колективного договору підприємства; У.9. Виконувати вимоги трудової

Д. Надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Д1 Д2 Д3	Аптечка для оглядача-ремонтника вагонів.	3.1. Правила та прийоми надання першої домедичної допомоги постраждалим від нещасних випадків, від гострого захворювання та під час аварій; 3.2. Місце знаходження засобів надання першої домедичної допомоги.	У.1. Визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю постраждалих при нещасних випадках; У.2. Надавати першу домедичну допомогу постраждалим при різних видах травм та ушкоджень; У.3. Транспортувати постраждалих до місця надання першої медичної допомоги.

Е. Дотримання правил і норм екологічної безпеки	Е1 Е2 Е3	Матеріали та інструменти для ліквідації наслідків розливу нафтопродуктів; тара для відходів.	3.1. Політика підприємства в галузі охорони навколишнього середовища; 3.2. Цілі підприємства в галузі екології; 3.3. Основи ощадливого підприємства, система 5С, 6С; 3.4. Положення Системи менеджменту навколишнього середовища (СМОС); 3.5. Вимоги законодавства в галузі охорони навколишнього середовища; 3.6. Реєстр екологічних аспектів свого підрозділу; 3.7. Інструкцію з поводження з відходами; 3.8. Наказ про моніторинг розливів нафтопродуктів; 3.9. Закони України „Про відходи”, „Про охорону земель”.	У.1. Проводити збір відходів виробництва роздільно по видах; У.2. Ліквідувати наслідки розливів нафтопродуктів.

7. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

7.1. Розробники проекту професійного стандарту

Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”.

7.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні.

7.3. Дата затвердження професійного стандарту

7.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

7.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту